

РІШЕННЯ № 56

Про затвердження роз'яснення щодо отримання адвокатом від клієнта згоди на укладення договору про надання правової допомоги

«12» квітня 2019 року

Дніпропетровська обл.,
Новомосковський р-н, с. Піщанка

Рада адвокатів України, розглянувши звернення адвоката Білоуса Ю.Ю. від 25 лютого 2019 року щодо надання роз'яснень у розрізі статті 66 Правил адвокатської етики про порядок підтвердження згоди клієнта на укладення договору про надання правової допомоги, у разі якщо клієнт перебуває в слідчому ізоляторі іншої країни та інших пов'язаних із цим питань, врахувавши пропозиції Голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Вилкова С.В., а також пропозиції, доповнення та зауваження членів Ради адвокатів України, керуючись приписами статей 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Розділом II Положення про Раду адвокатів України, Регламентом Ради адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити роз'яснення щодо отримання адвокатом від клієнта згоди на укладення договору про надання правової допомоги (додається).
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити заявника, а також на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

/підпис/

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

/підпис/

І.В. Колесников

**Щодо отримання адвокатом від
клієнта згоди на укладення договору
про надання правової допомоги**

До Ради адвокатів України надійшло звернення адвоката Білоуса Ю.Ю. від 25 лютого 2019 року щодо надання роз'яснень необхідності отримання адвокатом України від клієнта, який перебуває під арештом на території Російської Федерації, згоди на укладення договору про надання правової допомоги, який укладено з його дружиною.

Рада адвокатів України, розглянувши та дослідивши матеріали зазначеного звернення, керуючись Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон), Правилами адвокатської етики, затвердженими 09 червня 2017 року Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року зі змінами та доповненнями (далі – ПАЕ), Цивільним кодексом України, КПК України, роз'яснює наступне.

Відповідно до статті 26 Закону, адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правової допомоги.

Статтею 27 Закону визначено, що договір про надання правової допомоги укладається в письмовій формі.

Договір про надання правової допомоги може вчинятися усно у випадках: 1) надання усних і письмових консультацій, роз'яснень із правових питань з подальшим записом про це в журналі та врученням клієнту документа, що підтверджує оплату гонорару (винагороди); 2) якщо клієнт невідкладно потребує надання правової допомоги, а укладення письмового договору за конкретних обставин є неможливим – з подальшим укладенням договору в письмовій формі протягом трьох днів, а якщо для цього існують об'єктивні перешкоди – у найближчий можливий строк.

До договору про надання правової допомоги застосовуються загальні вимоги договірного права.

Згідно з частиною 4 статті 27 Закону договір про надання правової допомоги може укладатися на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах. Особливості укладення та змісту контрактів (договорів) з адвокатами, які надають безоплатну правову допомогу, встановлюються законом, що регулює порядок надання безоплатної правової допомоги.

Аналогічними є приписи статті 14 ПАЕ відповідно до яких адвокат надає правову допомогу відповідно до законодавства України про адвокатуру та адвокатську діяльність на підставі договору про надання правової допомоги.

Договір про надання правової допомоги – договір, за яким одна сторона (адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язується надавати правову допомогу іншій стороні договору (клієнту) на умовах і в порядку, що

визначені договором, а клієнт зобов'язується оплатити надання правової допомоги та фактичні витрати, необхідні для виконання договору, у випадку, якщо така оплата передбачена договором.

До договору про надання правової допомоги також застосовуються загальні положення цивільного законодавства про договір.

Разом з цим, статтею 15 ПАЕ визначено, що договір про надання правової допомоги може укладатись клієнтом або на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах. Особливості укладення та змісту контрактів (договорів) з адвокатами, які надають безоплатну правову допомогу, встановлюються законом, що регулює порядок надання безоплатної правової допомоги.

Якщо договір про надання правової допомоги укладено на користь клієнта іншою особою, яка діє в його інтересах, адвокат зобов'язаний отримати підтвердження згоди клієнта на надання йому правничої (правової) допомоги цим адвокатом виключно у випадку, якщо цього вимагає закон.

Чинний КПК України містить вимогу щодо обов'язкового отримання адвокатом згоди клієнта на надання йому правничої (правової) допомоги у разі укладення договору про надання правничої допомоги іншою особою в інтересах клієнта.

Так, відповідно до статті 51 КПК України, договір із захисником має право укласти особа, передбачена в частині першій статті 45 цього Кодексу, а також інші особи, які діють в її інтересах, за її клопотанням або за її наступною згодою.

Оскільки, як зазначено вище, до договору про надання правової допомоги застосовуються загальні положення цивільного законодавства про договір, то форма надання такої згоди може бути наступною.

Відповідно до статті 207 ЦК України правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо його зміст зафіксований в одному або кількох документах (у тому числі електронних), у листах, телеграмах, якими обмінялися сторони.

Правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо воля сторін виражена за допомогою телетайпного, електронного або іншого технічного засобу зв'язку.

Використання при вчиненні правочинів факсимільного відтворення підпису за допомогою засобів механічного, електронного або іншого копіювання, електронного підпису або іншого аналога власноручного підпису допускається у випадках, встановлених законом, іншими актами цивільного законодавства, або за письмовою згодою сторін, у якій мають міститися зразки відповідного аналога їхніх власноручних підписів.

Також, відповідно до приписів статті 639 ЦК України якщо сторони домовилися укласти договір за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем, він вважається укладеним у письмовій формі.

Визначення поняття інформаційно-телекомунікаційної системи (ІТС) надається статтею 1 Закону України «Про захист інформаційно-телекомунікаційних систем», як сукупність інформаційних та

телекомунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле.

Також визначення ІТС надається в затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 07.11.2018 № 992 «Вимогах у сфері електронних довірчих послуг», як сукупність інформаційних та телекомунікаційних систем надавача або центрального засвідчувального органу, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле та об'єднують програмно-технічний комплекс, що використовується під час надання кваліфікованих електронних довірчих послуг (далі - програмно-технічний комплекс), фізичне середовище, інформацію, що обробляється в зазначених системах, а також найманих працівників надавача або центрального засвідчувального органу, які безпосередньо задіяні у наданні кваліфікованих електронних довірчих послуг або обслуговують програмно-технічний комплекс .

У пункті 60 Доповіді «Про Верховенство права», схваленої Венеційською Комісією на 86-му пленарному засіданні (Венеція, 25–26 березня 2011 року), далі – Доповідь, зазначено, що правами, які найочевидніше пов'язані з верховенством права є серед іншого право на ефективні заходи правового захисту.

Таким чином, Рада адвокатів України вважає, що вище наведені правові норми чітко встановлюють, що у випадку надання захисником допомоги клієнту за договором, укладеним з іншою особою в інтересах клієнта, письмова згода клієнта на надання йому правничої (правової) допомоги має бути отримана адвокатом у найближчий можливий строк.

Чинне законодавство не встановлює чітких вимог до оформлення такої згоди, отже, вона може бути довільної форми, однак з її змісту повинно бути зрозумілим, що клієнт погоджується на його захист конкретним адвокатом.

Викладення зазначеної згоди у письмовій формі передбачає фіксування її змісту у документі (у тому числі електронному), у листі, телеграмі, за допомогою телетайпного, електронного або іншого технічного засобу зв'язку, факсимільного відтворення за допомогою засобів механічного, електронного або іншого копіювання, а також за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем.
